

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2026 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie w VIII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Dariusz Łubowski

Protokolant: Dariusz Markowski

przy udziale Prokuratora: Adama Grzeczyńskiego

w sprawie **A. B.**

poszukiwanego na podstawie wniosku władz Ukrainy o numerze Nr (...) z dnia 13.11.2025 roku o zastosowanie tymczasowego aresztowania celem przeprowadzenia postępowania karnego podejrzanego o popełnienie przestępstwa z części 4 artykułu 298 ukraińskiego kodeksu karnego, mogącego stanowić odpowiednik czynu z art. 125 §1 polskiego kodeksu karnego zatrzymanego w dniu 4 grudnia 2025 roku o godzinie 9:50 przez funkcjonariuszy Wydziału (...) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z wniosku Prokuratora Prokuratury Okręgowej w W. z dnia 8 stycznia 2026 roku w przedmiocie wniosku władz Ukrainy o ekstradycję ściganego w celu przeprowadzenia postępowania karnego

postanawia:

- 1) na podstawie art. 602 § 2 k.p.k., art. 603 § 1 i § 2 k.p.k., art. 604 § 1 k.p.k. *a contrario, a contrario*, art. 60 i następnych umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych, sporządzonej w Kijowie dnia 24 maja 1993 roku stwierdzić prawną dopuszczalność przekazania **A. B.**, obywatela (...), ur. (...) r. w miejscowości L., syna M. i E. z domu S., którego tożsamość ustalono na podstawie paszportu numer (...) wydanego przez władze rosyjskie dnia (...) r. ważnego do dnia (...) r – władzom Ukrainy w celu przeprowadzenia postępowania karnego w zakresie objętym tym wnioskiem;
- 2) kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

A. B. jest poszukiwany na podstawie wniosku władz Ukrainy o numerze Nr (...) z dnia 13.11.2025 roku o zastosowanie tymczasowego aresztowania celem przeprowadzenia postępowania karnego.

Ścigany poszukiwany jest przez władze ukraińskie w związku z zarzutem, iż w okresie od 20.02.2014 roku do 13.11.2025 roku, będąc kierownikiem Sekcji (...), poszukując przedmiotów

ruchomych na obiektach dziedzictwa kulturowego, nie mając odpowiedniego zezwolenia na prowadzenie prac wykopaliskowych na obiekcie archeologicznego kompleksu „(...)” pod adresem: ulica (...), miasto K., K. (kadastrowy numer: (...)), od początku tymczasowej okupacji terytorium K., tj. od 20.02.2014 roku, prowadził bezprawne prace wykopaliskowe na tym obiekcie dziedzictwa kulturowego.

W wyniku tych prac od 2014 do 2019 roku B. dokonał bezprawnie częściowego zniszczenia obiektu dziedzictwa kulturowego, archeologicznego kompleksu „(...)”, zadając temu obiektowi szkody na kwotę 201.607.411,16 hrywien.

W związku z tym jest podejrzany o umyślne nielegalne częściowe zniszczenie obiektu dziedzictwa kulturowego, popełnione w odniesieniu do zabytku o znaczeniu narodowym w celu poszukiwania rzeczy ruchomych pochodzących z obiektów dziedzictwa archeologicznego, tj. o popełnienie przestępstwa przewidzianego w części 4 artykułu 298 ukraińskiego kodeksu karnego, mogącego stanowić odpowiednik czynu z art. 125 § 1 polskiego kodeksu karnego.

Za popełnienie powyższego czynu zgodnie z ukraińskim kodeksem karnym grozi kara od 2 do 5 lat pozbawienia wolności. W polskim porządku prawnym czyn zagrożony jest karą pozbawienia wolności od roku do lat 10.

W dniu 24.11.2025 roku do Prokuratury Okręgowej w W. wpłynęły materiały dotyczące zatrzymania A. B. poszukiwanego przez władze Ukrainy w celu przeprowadzenia postępowania karnego, w tym wniosek Prokuratora Generalnego Ukrainy o numerze Nr (...) z dnia 13.11.2025 roku o zastosowanie tymczasowego aresztowania na okres 40 dni, na podstawie Europejskiej Konwencji o Ekstradycji sporządzonej w Paryżu dnia 13.12.1957 r. Jednocześnie strona ukraińska poinformowała, iż Hołosiivski Sąd Rejonowy miasta Kijowa w dniu 14.04.2025 roku wydał decyzję o zastosowaniu wobec wyżej wymienionego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz zapewniła, że zostanie złożony wniosek o wydanie ściganego w stosownym czasie, zgodnym z wyżej wymienioną Konwencją, który zostanie przekazany stronie polskiej.

Podczas przesłuchania ścigany A. B. oświadczył, że nie chce składać wyjaśnień bez porozumienia z prawnikiem i przedstawicielem ambasady. Oświadczył, że nie chce być wydany, a w przypadku wydania chciałby skorzystać z zasady specjalności.

Ścigany został zatrzymany w dniu 4 grudnia 2025 roku o godzinie 9:50 przez funkcjonariuszy Wydziału (...) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w W. w dniu 4 grudnia 2025 r. złożył wniosek o zastosowanie tymczasowego aresztowania na okres 40 dni.

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2025 r. Sąd Okręgowy w W. zastosował w stosunku do ściganego A. B. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 40 dni, tj. od dnia 4 grudnia 2025 r. od godziny 9:50 do dnia 13 stycznia 2026 r. do godziny 9:50.

W dniu 8 stycznia 2026 r. do Prokuratury Okręgowej w W. wpłynął oryginał wniosku strony ukraińskiej z dnia 17 stycznia 2025 r. numer (...) o ekstradycję obywatela (...) A. B. wraz z dokumentami ekstradycyjnymi i ich tłumaczeniem na język angielski i polski, kopią pisma Państwowej Służby Migracyjnej Ukrainy, kopią postanowienia Hołosiivskiego Sądu Rejonowego miasta Kijowa z dnia 14 maja 2025 r. o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, kopią postanowienia o przedstawieniu zarzutów A. B. z dnia 23 października 2024 r., kopią postanowienia o ogłoszeniu listu gończego za podejrzanym z dnia 7 kwietnia 2025 r., wyciągiem z kodeksu karnego Ukrainy, notatką o danych wskazujących na popełnienie przestępstwa oraz notatką o przebiegu okresów przedawnienia dla pociągnięcia do odpowiedzialności karnej, wyciągiem z kodeksu postępowania karnego Ukrainy oraz załącznikiem do wniosku dot. wykonania przez Ukrainę zobowiązań według umów międzynarodowych oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie oceny środków stosowanych przez Rząd Ukrainy dla zagwarantowania bezpieczeństwa warunków osób skazanych i tymczasowo aresztowanych w okresie stanu wojennego.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w W. w dniu 8 stycznia 2026 r. zawniósł do tutejszego Sądu o wydanie postanowienia w przedmiocie wniosku władz Ukrainy o ekstradycję A. B. oraz o przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec ściganego na okres niezbędny do wydania władzom Ukrainy.

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2026 r. Sąd Okręgowy w Warszawie przedłużył stosowanie tymczasowego aresztowania w stosunku do ściganego do dnia 4 marca 2026 r. do godziny 9:50, tj. na okres 90 dni.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 3 marca 2026 r. przedłużono stosowanie tymczasowego aresztowania na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 1 czerwca 2026 r. do godziny 9:50.

Sąd zważył, co następuje.

Wniosek o przekazanie A. B. organom wymiaru sprawiedliwości Ukrainy zasługuje na uwzględnienie, albowiem brak jest w niniejszej sprawie przeszkód ekstradycyjnych, czyniących wydanie ściganego niedopuszczalnym, bądź nieuzasadnionym. Na wstępie należy podkreślić, że żaden przepis prawa międzynarodowego ani krajowego nie zakazuje ekstradycji obywateli państw agresorów do państw napadniętych.

W odniesieniu do ściganego popełnienie czynu uprawdopodobniono w sposób wymagany dla postępowania ekstradycyjnego. Strona ukraińska przekazała dokumenty o szczególnej wartości dowodowej w postaci wniosku o ekstradycję, kopii pisma Państwowej Służby Migracyjnej Ukrainy, kopii postanowienia Hołosiivskiego Sądu Rejonowego miasta Kijowa z dnia 14 maja 2025 r. o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, kopii postanowienia o przedstawieniu zarzutów A. B. z dnia 23 października 2024 r., kopii postanowienia o ogłoszeniu listu

gończego za podejrzanym z dnia 7 kwietnia 2025 r. oraz notatki o danych wskazujących na popełnienie przestępstwa.

W przesłanej dokumentacji ekstradycyjnej powołano się na akt prawa międzynarodowego, wskazując iż zarówno Ukraina jak i Federacja Rosyjska są stronami Konwencji o ochronie dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Konwencja haska). Oznacza to, że Rosja zobowiązana jest do przestrzegania zobowiązań wynikających z artykułu 5 powyższej Konwencji, stanowiących iż rolą okupanta jest popieranie wysiłków władz terytorium okupowanego w zakresie opieki nad ich dobrami kultury. Na mocy artykułu 9 Drugiego Protokołu do Konwencji Haskiej, którego sygnatariuszem jest Ukraina, strona okupująca zabroni i będzie zapobiegać wszelakim wykopaliskom archeologicznym, z wyjątkiem sytuacji gdy jest to niezbędne dla zabezpieczenia, udokumentowania lub zachowania dóbr kultury. Strona ukraińska zarzuca ściganemu prowadzenie wykopalisk wbrew postanowieniom Konwencji haskiej, bez wymaganej zgody oraz w zamiarze umyślnego, niezgodnego z prawem częściowego zniszczenia obiektu dziedzictwa kulturowego. Ścigany bez wątplenia miał świadomość działania bez wymaganej zgody władz ukraińskich i wykonywania prac wykopaliskowych na okupowanym terytorium państwa obcego w czasie zbrojnej agresji przeciwko Ukrainie ze strony Rosji. Sąd w sprawie niniejszej nie ma właściwości do oceny kwestii fakultatywnych – mogących budzić konotacje polityczne. W tym zakresie wyłącznie właściwy jest Minister Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej, który oceni wszystkie zagadnienia związane z wojną biorąc pod uwagę także bieżący rozwój wydarzeń. W szczególności uwzględni bieżącą sytuację bezpieczeństwa osadzonych w warunkach wojny, w szczególności, czy realne jest bombardowanie miejsc osadzenia ściganego przez Rosję, które niewątpliwie będą powszechnie znane.

Zasada wzajemności stwarza domniemanie dobrej wiary dla każdego przypadku wystąpienia przez Ukrainę z wnioskiem o wydanie osoby ściganej i obliguje stronę Polską do zdecydowanie przychylnego przyjęcia takiego wniosku (postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 21 stycznia 2004 r., II AKz 407/03, OSA 2004/7/54).

Przechodząc do analizy prawnej, czy w sprawie zachodzą przesłanki obligatoryjne odmowy wydania ściganego wskazane w art. 604 § 1 k.p.k., należy wskazać, że ścigany nie jest obywatelem polskim ani nie korzysta w Rzeczypospolitej Polskiej z prawa azylu.

Ponadto w niniejszej sprawie spełniony został standard podwójnej karalności, albowiem przestępstwo popełnione przez A. B. stanowi czyn zabroniony także w Polsce.

Pojęcie podwójnej karalności należy rozumieć szeroko, co oznacza, że badając spełnienie warunku podwójnej karalności, należy nie tylko odwołać się do treści przepisu polskiej ustawy karnej, który mógłby odpowiadać przepisowi prawa państwa obcego, ale i do obowiązującej wykładni odnoszącej się do zakresu stosowania tego przepisu w systemie prawa polskiego. Oceniać należy bowiem całą sytuację faktyczną w celu ustalenia, czy możliwe jest na podstawie polskiego prawa karnego postawienie sprawcy zarzutu dokonania danego czynu (SN IV KK 267/11, OSNKW 2012, nr

3, poz. 24). Trafnie wskazuje się, że weryfikacja wymogu podwójnej przestępności może być dokonywana jedynie w zakresie, w jakim umożliwia to postępowanie ekstradycyjne, a więc nie można badać tych przesłanek podwójnej przestępności czynu, które wymagają przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego. Jednocześnie jednak nie należy eliminować możliwości badania jakiegokolwiek okoliczności wyłączającej podwójną przestępność, jeżeli możliwe jest jej sprawdzenie w prosty sposób, zgodnie z charakterem procedury ekstradycyjnej (L. Gardocki, Podwójna..., s. 76-77).

Z nadesłanych przez stronę ukraińską dokumentów ekstradycyjnych jasno wynika, jaki jest zakres ścigania A. B., a czyn popełniony przez ściganego został dokonany na terytorium Ukrainy (art. 604 § 1 pkt 2 k.p.k.). Wobec ściganego za tożsamy czyn nie wszczęto w Polsce postępowania karnego, ani nie zapadło wobec ściganego prawomocne orzeczenie w tym zakresie. Brak też informacji, by w stosunku do ściganego zapadło w jakimś innym państwie prawomocne orzeczenie co do tego czynu, bądź by odbył już za nie karę. Dokumenty nadesłane przez stronę ukraińską z wnioskiem ekstradycyjnym są kompletne, nie wymagają uzupełnienia, materiał zgromadzony w sprawie jest jasny i czytelny.

Nie nastąpiło przedawnienie wykonania kary pozbawienia wolności ani według prawa ukraińskiego, ani według prawa polskiego.

Oceniając przesłanki z art. 604 § 1 pkt 5 k.p.k., należy mieć na względzie określony w art. 87 ust. 1 Konstytucji RP katalog źródeł powszechnie obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. Postępowanie karne nie jest związane z rasą, narodowością, poglądami politycznymi lub orientacją seksualną ściganego. A. B. nie należy do żadnych mniejszości narodowych, nie podnoszono również aby ściganie to dotyczyło wyznania ściganego.

Zgodnie z art. 604 § 1 pkt 7 i 8 k.p.k. wydanie jest niedopuszczalne, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że w państwie żądającym wydania może dojść do naruszenia wolności i praw osoby wydanej, a także gdy dotyczy osoby ściganej za popełnienie bez użycia przemocy przestępstwa z przyczyn politycznych. Zgodnie z powyższym, w ocenie Sądu, żadna z tych przesłanek nie ma w niniejszej sprawie zastosowania.

Ustawodawca w przepisie art. 604 § 1 pkt 7 k.p.k. w zasadzie nie ograniczył katalogu wolności i praw jednostki, których obawa naruszenia skutkować powinna uznaniem wydania za niedopuszczalne, choć niewątpliwie w grę będą wchodzić przede wszystkim wolności i prawa związane ze sferami, w które ingerować może postępowanie karne lub wykonawcze prowadzone przeciwko osobie wydanej. Chodzi tu zarówno o wolności i prawa gwarantowane w Konstytucji RP, jak i w aktach prawa międzynarodowego, przede wszystkim w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (dalej: EKPC). Do uznania ekstradycji za prawnie niedopuszczalną z uwagi na niezachowanie gwarancji respektowania przez kraj wzywający normy konwencyjnej przewidzianej w art. 3 EKPC konieczne jest wykazanie istnienia rzeczywistego ryzyka niezachowania tej normy w konkretnym wypadku i do konkretnej, a więc objętej wnioskiem o ekstradycję osoby.

Sformułowanie "uzasadniona obawa", użyte w art. 604 § 1 pkt 7, oznacza taki poziom prawdopodobieństwa, które - po pierwsze, wynika z ujawnionych faktów lub informacji o faktach, a po drugie - które w wystarczającym stopniu pozwala na obiektywną ocenę realności zagrożenia w państwie wzywającym (SA w Lublinie II AKz 114/05, OSA 2007, z. 9, poz. 44; SN IV KK 422/10, LEX nr 846391). "Obawa że w państwie żądającym wydania osoba wydana może zostać poddana torturom", by stanowić przeszkodę niedopuszczalności ekstradycji, o której mowa w art. 604 § 1 pkt 7, musi być "uzasadniona". Takowe ustalenie może być czynione wyłącznie na podstawie obiektywnych faktów przekonywających o istnieniu rzeczywistego ryzyka traktowania go w sposób niehumanitarny czy poniżający i poddania jakimkolwiek torturom (SA w Lublinie II AKz 99/06, LEX nr 183567; podobnie SN IV KK 422/10, LEX nr 846391).

Ponadto wypowiedzianie się na temat uzasadnionej obawy naruszenia wolności i praw osoby ściganej w przypadku jej przekazania do państwa wzywającego, leży wyłącznie w gestii oceny sądu meriti dokonanej na podstawie informacji pozyskanych z obiektywnych źródeł, w ocenie tut. Sądu - w głównej mierze z Internetu, w zasobach którego mieszczą się zarówno doniesienia organizacji zajmujących się prawami człowieka, jak i te dotyczące sytuacji społecznej oraz politycznej niemal wszystkich państw. Podnoszone już na wstępie okoliczności stanu wojny pomiędzy Rosją a Ukrainą *eo ipso* nie mogą być uznane za obowiązkową podstawę stwierdzenia prawnej niedopuszczalności wydania ściganego.

Sąd zwrócił uwagę, że istnieją wprawdzie raporty organizacji międzynarodowych obrazujące w sposób negatywny stan sądownictwa na Ukrainie (w szczególności systemową korupcję i bardzo ciężkie warunki odbywania kary pozbawienia wolności). Jednak podkreślić należy, że stanowią one opis ogólnej sytuacji oparty na przykładach osób zupełnie niezwiązanych z przedmiotowym postępowaniem. Nie można dopuścić do sytuacji, w której na podstawie raportów, mających za zadanie wykazywać błędy, powstanie ogólne przyjęte twierdzenie, że każdy sędzia ukraiński czy każdy proces na Ukrainie jest zależny od decyzji władz lub wpływowych osób postronnych. Powyższe doprowadziłoby do sytuacji, w której żaden wniosek o ekstradycję, z którym zwraca się strona ukraińska, bez względu na jego podstawy nie będzie podlegał uwzględnieniu jedynie z uwagi na fakt wystawienia go przez stronę ukraińską. W takim wypadku ukraińscy sprawcy przestępstw pospolitych unikaliby odpowiedzialności karnej, a do tego nie można dopuścić. Sąd miał przy tym także na uwadze, że nie można dopuścić do sytuacji, w której osoby ścigane nie będą wydawane do państw wzywających tylko dlatego, że w raportach międzynarodowych organizacji pojawiają się zastrzeżenia co do przestrzegania przez Ukrainę praw człowieka. Okoliczność ta umożliwiłaby uniknięcie odpowiedzialności przez sprawców przestępstw lub prowadziłaby do niemożności wykonania prawomocnie orzeczonych kar pozbawienia wolności. Za istotny należy uznać załączony przez stronę ukraińską dokument dotyczący wykonania przez Ukrainę zobowiązań według umów międzynarodowych oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie oceny środków stosowanych przez Rząd Ukrainy dla zagwarantowania bezpieczeństwa

warunków osób skazanych i tymczasowo aresztowanych w okresie stanu wojennego z którego wynika, iż Ukraina jest w stanie zapewnić skazanemu warunki wystarczające do stwierdzenia dopuszczalności wydania skazanego. Strona ukraińska daje w niniejszym postępowaniu realne gwarancje przestrzegania prawa humanitarnego zarówno na etapie postępowania jurysdykcyjnego jak i wykonawczego. W odniesieniu do Ukrainy brak jest przeszkód, ażeby wszystkie etapy postępowania były objęte monitoringiem międzynarodowym, w tym ze strony Rady Europy jak i innych uznanych organizacji międzynarodowych. Krótko rzecz ujmując sytuacja ściganego w przypadku jego wydania Ukrainie będzie obserwowana przez całą demokratyczną społeczność międzynarodową.

Odnosnie przesłanki z art. 604 § 1 pkt 8 k.p.k., należy uznać, że przestępstwo jest popełnione z przyczyn politycznych, jeżeli celem sprawcy jest prowadzenie walki politycznej, zwłaszcza walki o władzę, jeżeli sprawca działa umotywowanym udziałem w konflikcie dotyczącym celów, form i środków działalności państwa. W przypadku ściganego omawiana przesłanka nie występuje. W jego działaniach, o których popełnienie jest oskarżony nie można dopatrzeć się motywów politycznych. Zarzucany czyn nie nosi znamion przestępstwa przeciwko państwu, jego bezpieczeństwu zewnętrznemu i wewnętrznemu, jest przestępstwem pospolitym, nie popełnionym z przyczyn politycznych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia.